

الگوی ساختاری تفسیری عوامل مؤثر بر مشارکت ورزشی مردم در فضاهای ورزشی-تفریحی تهران: مطالعه موردی دریاچه چیتگر

حسن عیسی زاده*^۱ - اکبر فریدفتی^۲ - فرناز فرهنگد^۳ - مریم فریدفتی^۴

۱. دکتری مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، واحد آیت الله آملی، دانشگاه آزاد اسلامی، آمل، ایران ۲.
استادیار گروه مدیریت ورزشی، واحد کرج، دانشگاه آزاد اسلامی، کرج، ایران ۳. دکترای مدیریت ورزشی ۴. استادیار مدیریت
ورزشی، گروه علوم ورزشی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه مراغه، مراغه.
(تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۱۲/۰۱، تاریخ تصویب: ۱۴۰۳/۰۱/۱۸)

چکیده

با توجه به اهمیت فعالیت بدنی و ورزش و عوامل مؤثر در گرایش شهروندان به ورزش، اتخاذ فضاهایی در شهر برای مشارکت ورزشی مردم ضروری به نظر می‌رسد. هدف این تحقیق تدوین الگوی ساختاری تفسیری عوامل مؤثر بر مشارکت ورزشی مردم در فضاهای تفریحی-ورزشی تهران با مطالعه موردی دریاچه چیتگر بود. این پژوهش از مطالعات توصیفی تحلیلی است که از لحاظ هدف، کاربردی و از نظر جمع آوری اطلاعات به صورت میدانی صورت گرفت. جامعه آماری تحقیق در بخش کمی کلیه شهروندان بالای ۱۵ سال تهران بودند که از بین این افراد، حجم نمونه بر اساس جدول مورگان ($n=384$) به روش نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب شد. برای تحلیل مؤلفه‌های مؤثر بر مشارکت ورزشی مردم، از پرسشنامه عوامل مؤثر بر گرایش افراد به فعالیت ورزشی در پارک‌ها (محمدی و همکاران، ۱۴۰۲) استفاده شد. همچنین ۱۶ نفر از خبرگان ورزش شهروندی پرسشنامه ساختاری تفسیری را تکمیل کردند. داده‌های تحقیق با استفاده از مدل‌سازی ساختاری تفسیری و نرم افزار میک‌مک تحلیل شدند. نتایج نشان داد که توسعه کمی و کیفی فضاهای ورزش همگانی و توجه به نحوه استقرار تجهیزات و وسایل ورزشی در منطقه پیوندی، تبلیغات محیطی و انگیزشی و توسعه سایر امکانات جانبی و رفاهی پارک در منطقه مستقل، تجهیز امکانات ورزشی پارک‌ها به دستگاه‌های به روز و توجه به ایمنی و امنیت فضاهای ورزشی در منطقه نفوذی و توسعه مکان‌های ورزشی مختص بانوان و سالمندان، توجه به تفاوت سنی در تجهیز و توسعه فضاهای ورزشی و برگزاری برنامه‌های ورزشی مشترک با سایر دستگاه‌های اجرایی در منطقه مستقل قرار دارند. نظر به یافته‌های پژوهش، پیشنهاد می‌شود جهت افزایش مشارکت ورزشی مردم در فضاهای ورزشی-تفریحی، توجه به ارتقاء زیرساخت‌های ورزشی این فضاها، امنیت و توسعه امکانات آن توجه ویژه‌ای شود.

واژه‌های کلیدی

مشارکت ورزشی، فضای ورزشی-تفریحی، دریاچه چیتگر.

مقدمه

با توجه به نقش و اهمیتی که فعالیت‌های بدنی و تحرک در زندگی روزمره و سلامت افراد جامعه ایفا می‌کند، باید محیط و فرصت‌هایی فراهم نمود تا در آن افراد جامعه حضور پیدا کنند و بتوانند به فعالیت‌بدنی و ورزش بپردازند و همچنین این محیط‌ها باید دارای امکاناتی باشند تا افراد ساعاتی را دور از مسائل خانوادگی و اجتماعی، با تمایل و علاقمندی به ورزش بپردازند (۱). از نهادهای اصلی در این زمینه که به طور مستقیم در مقابل اتخاذ این امر مسئول است، سازمان فرهنگی-ورزشی شهرداری است و این نهاد با اتخاذ سیاست‌هایی در جهت ایجاد فضاهای ورزشی خاص در پارک‌ها و مسیرهای تندرستی برای انجام فعالیت‌بدنی اقدام کرده است تا افراد در سنین مختلف بتوانند در این محیط‌ها به ورزش و فعالیت بدنی بپردازند (۲). اماکن تفریحی-ورزشی از جمله مکان‌های مهم در جهت ایجاد و حفظ نشاط و سلامتی شهروندان است و عوامل مؤثری می‌توانند در مشارکت شهروندان در این مکان‌ها مؤثر باشد. از جمله عناصر مهم این اماکن تأسیسات یا ایستگاه‌های ورزشی است، این عناصر می‌توانند باعث جذب مردم به مشارکت در ورزش و فعالیت‌بدنی شوند، عناصری مانند مسیرهای پیاده‌روی، تأسیسات بدنسازی در پارک‌ها و ایستگاه‌های دوچرخه سواری (۳،۴). فرض بر این است که تأثیرگذاری بر مشارکت ورزشی مردم از طریق رویکردهای محیطی، به طراحی محیط بستگی دارد.

رویکرد محیطی سعی می‌کند ویژگی‌های مکان‌ها و تعامل آن‌ها با افراد را درک کند تا مشخص کند که چگونه مکان‌ها را می‌توان به منظور بهینه‌سازی خودکار

رفتارهای سلامت خاص اصلاح کرد. علمی که طراحی پارک را با فعالیت بدنی مرتبط می‌کند هنوز به طور کامل بررسی نشده و دقیقاً مشخص نیست که کدام ویژگی‌ها و شرایط پارک افراد بیشتری را به سمت ترویج فعالیت بدنی بیشتر در سطح جمعیت می‌کشاند. خرد متعارف این است که پارک‌ها باید جذاب و ایمن باشند و دارای تنوع کافی از امکانات و ویژگی‌ها برای رفع نیازهای افراد با علایق مختلف باشند (۴). هم عوامل فیزیکی و هم اجتماعی بر مشارکت ورزشی مردم در فضاهای تفریحی-ورزشی اثرگذار است؛ از جمله عوامل فیزیکی آشکار در مشارکت ورزشی مردم در پارک‌ها می‌توان به اندازه پارک، تعداد و نوع امکانات و ویژگی‌های فیزیکی و تراکم جمعیت در اطراف پارک اشاره کرد، زیرا افرادی که در نزدیکی پارک زندگی می‌کنند بیشتر از آن بازدید می‌کنند (۵). از جمله عوامل اجتماعی هم شامل تعداد و نوع برنامه‌های ورزش همگانی یا تفریحی و سایر برنامه‌های موجود، رفتار دوستانه کارکنان پارک، ایمنی پارک، ویژگی‌های جمعیت شناختی جمعیت ساکن در اطراف پارک و همچنین سابقه مشارکت جامعه در مدیریت پارک است. اعتقاد بر این است که مشارکت جامعه عامل مهمی در تعیین مشارکت در برنامه‌ها و فعالیت‌های محلی است (۶). از طرفی بنابر پژوهش‌های متعدد انجام شده گزارش شده است که در بهترین شرایط، تعداد شرکت‌کنندگان در برنامه‌های ورزشی-تفریحی در کشور بیش از ده درصد جمعیت کشور نیست (۷) لذا هرچه مسیرهای تندرستی در فضاهای تفریحی-ورزشی دارای امکانات پیشرفته‌تری باشند، مشارکت و استقبال مردم را به دنبال خواهد داشت و افراد بیشتری

چند منظوره ورزشی در پارکی واقع در ملبورن، استرالیا را بر بازدید از پارک و فعالیت بدنی مبتنی بر پارک در مقایسه با یک پارک کنترلی بررسی کردند. موانع و عوامل تسهیل کننده استفاده از این تجهیزات در بین بازدیدکنندگان بزرگسال پارک نیز بررسی شد. در طول دوره سه ساله، تعداد کل بازدیدکنندگان پارک که درگیر فعالیت بدنی متوسط تا شدید بودند در پارک کنترل ۱۶٪ و در پارک مداخله ۲۴٪ افزایش یافت. با این حال، هیچ اثر مداخله‌ای قابل توجهی بر تعداد کل بازدیدکنندگان یا فعالیت بدنی متوسط تا شدید نسبت به پارک کنترل وجود نداشت. مثال‌هایی از تسهیل کننده‌های مکرر ذکر شده برای افزایش استفاده از زمین ورزشی و تجهیزات تناسب اندام شامل داشتن دلایل شخصی برای استفاده از امکانات و علائم آموزشی و موانع رایج شامل آب و هوای نامناسب و کمبود وقت بود. بنابراین محققان به این نتیجه رسیدند که تأثیر ارتقاء پارک بر بازدید و فعالیت بدنی شدید تا متوسط قابل توجه نبود. بنابراین درک بهتری از جذابیت وسیع‌تر تجهیزات تناسب اندام در فضای باز و یک زمین چندمنظوره ورزشی در میان اقشار مختلف مردم مورد نیاز است (۱۴).

با توجه به پژوهش‌های انجام شده در این زمینه می‌توان ادعا داشت که در فضاهای تفریحی-ورزشی عوامل مؤثر زیادی می‌توانند بر مشارکت ورزشی مردم در این فضاها از چندین بعد اثر بگذارند که برای این مشارکت لازم است عواملی در بهبود وضعیت امکانات فضاهای تفریحی-ورزشی صورت بگیرد تا ابتدا

در آن به فعالیت ورزشی می‌پردازند (۸). در پژوهشی بیان شده است که هدف اصلی شرکت شرکت‌کنندگان در ایستگاه‌های تندرستی مکان‌های تفریحی-ورزشی در اولویت اول سلامتی و اولویت‌های بعدی آرامش‌سازی، رضایت اجتماعی، برنامه‌های تمرینی، روانی، محیط فیزیکی و تعهد مدیریت است (۹). در زمینه‌ی امکانات پارک‌ها، بدیمورانگ^۱ (۲۰۰۵) بیان کرده است که هرچه پارک‌ها دارای امکانات مختلفی از قبیل زمین بازی، تجهیزات ورزشی و بدنسازی، سرویس بهداشتی، فروشگاه و محل‌هایی برای تفریح و نشستن باشند، افراد بیشتری از آن بازدید می‌کنند (۱۰). به گفته‌ی انجمن برنامه‌ریزی آمریکا^۲ (۲۰۰۶) نیز عوامل مؤثری می‌توانند بر استقبال شهروندان از این امکانات تأثیر بگذارند؛ بنابراین لازم است مطابق استانداردهای موجود ساخته شوند تا از این طریق بتوانند به هدف وجودی خود برسند (۱۱). در همین راستا، ادوارد و همکاران (۲۰۱۵) به این نتیجه رسیدند که بین امکانات ورزشی پارک‌ها (مسیرهای پیاده‌روی و اسکیت) و امکانات رفاهی (سرویس‌های بهداشتی، روشنایی محیط، وجود نیمکت و فضای سبز) با فعالیت بدنی نوجوانان در پارک، رابطه مثبت و معناداری وجود دارد (۱۲). گوهر رستمی و عظیم زاده (۱۳۹۴) در پژوهش خویش گزارش کردند ابعاد کیفیت خدمات کارکردی در پارک‌های شهر تهران اثر مثبتی بر مشارکت ورزشی مردم مناطق دارد (۱۳). از طرفی ویچ و همکاران^۳ (۲۰۲۱) در یک پژوهشی میدانی تأثیر نصب تجهیزات تناسب اندام در فضای باز و یک زمین

3. Veitch

1. Bedimo-Rung
2. American Planning Association

روش‌شناسی پژوهش

پژوهش حاضر توصیفی تحلیلی است و از لحاظ هدف، کاربردی و از نظر جمع آوری اطلاعات به صورت میدانی صورت گرفته است. جامعه آماری تحقیق شامل کلیه شهروندان بالای ۱۵ سال بودند. حجم نمونه نیز بر اساس جدول مورگان، حداقل تعداد نمونه‌ی قابل قبول ($n=384$) به روش نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب شد. همچنین برای تحلیل مؤلفه‌های مؤثر بر مشارکت ورزشی مردم، از پرسشنامه عوامل مؤثر بر گرایش افراد به فعالیت ورزشی در پارک‌های محمدی و همکاران، (۱۴۰۲) استفاده شد (۱۴). این پرسشنامه ۴۶ سوال و ۹ بعد دارد و هدف آن ارزیابی عوامل مؤثر بر گرایش افراد به فعالیت ورزشی در فضاهای تفریحی شهر تهران است. طیف نمره گذاری آن بر اساس طیف لیکرت پنج گزینه‌ای (خیلی کم ۱، خیلی زیاد ۵) می‌باشد. برای بدست آوردن امتیاز مربوط به هر بعد مجموع امتیازات آن بعد با هم جمع شد و به منظور بدست آوردن امتیاز کلی پرسشنامه مجموع امتیازات تک تک سوالات محاسبه گردید. در پژوهش محمدی و همکاران (۱۴۰۲) روایی صوری و محتوایی، با استفاده از نظر کارشناسان و اساتید مورد سنجش قرار گرفت و تایید گرفت. برای محاسبه پایایی آن از آلفای کرونباخ استفاده گردید که پایایی آن برای تمامی ابعاد بالای ۰/۷۸ بدست آمد (۱۵). برای جمع آوری داده‌ها تمامی پرسشنامه به صورت میدانی و در چند روز متوالی بین شهروندان حاضر در مسیرهای تندرستی دریاچه چیتگر پخش و اطلاعات با پیگیری‌های مکرر بدست آمد و سپس مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفت. در بخش توصیفی (درصد، فراوانی) سن و شرایط مالی افراد جمع

رضایتمندی و سپس مشارکت فعالانه افراد در فعالیت بدنی را به دنبال داشته باشد.

در این مقاله همه این منابع احتمالی تأثیر بر استفاده از پارک بررسی شد تا عوامل اثرگذار بر افزایش فعالیت بدنی و چگونگی ارتباط آن با ویژگی‌های پارک و عوامل جمعیتی بهتر شناسایی شود. هدف این مطالعه بررسی این ابعاد در فضای تفریحی-ورزشی دریاچه چیتگر تهران است. پارک چیتگر با مساحت ۵۴۰۰۰ هکتار با احتساب ارتفاعات از شمال به زمین‌های چیتگر، از جنوب به آزادراه تهران - کرج، از غرب به آزاد شهر و پیکان شهر و از شرق به منطقه خرگوش دره محدود می‌شود و با مساحتی در حدود ۹۵۰ هکتار زمین پر درخت، از بزرگ‌ترین پارک‌های جنگلی و قطب توریستی استان تهران به شمار می‌رود. از آنجایی که دریاچه شهدای خلیج فارس (دریاچه چیتگر) تهران فضایی تفریحی و فرهنگی-ورزشی محسوب می‌شود، همه روزه تعداد زیادی از افراد برای پیاده‌روی و یا دوچرخه‌سواری به این فضا ملحق می‌شوند، لذا بررسی این ابعاد در این فضا ضروری به نظر می‌رسد و ارائه پیشنهاداتی در جهت اتخاذ روش‌هایی برای بالا بردن کیفیت خدمات این مکان اهمیت ویژه‌ای دارد. از آنجایی که دریاچه چیتگر تهران فضایی روباز بزرگ و مستعدی برای این هدف است؛ لذا این پژوهش به بررسی مؤلفه‌های مؤثر بر مشارکت ورزشی مردم در این فضا می‌پردازد و هدف اصلی پاسخ به این سوال است که چه مؤلفه‌هایی بیشتری و کمترین تأثیر را بر مشارکت ورزشی مردم در این فضا دارد؟ در نهایت با ارائه پیشنهاداتی در زمینه بالا بردن این مشارکت نتایج تحقیق جمع بندی می‌شود.

آوری شد و همچنین (میانگین، انحراف معیار، کمترین و بیشترین مقدار) مؤلفه‌های پرسشنامه ارزیابی شد. در بخش استنباطی جهت ارزیابی نرمال بودن داده‌ها با استفاده از چولگی و کشیدگی تحلیل شد و برای بررسی اهمیت و تاثیرگذاری هر مؤلفه بر میزان مشارکت ورزشی مردم از آزمون t تک نمونه‌ای استفاده شد. تمامی داده‌ها در سطح معنی داری ($p < 0/05$) مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. همچنین برای مدل‌سازی ساختاری تفسیر پرسشنامه به صورت ماتریس زوجی در اختیار ۱۶ نفر از خبرگان ورزش شهروندی قرار گرفته و نتایج با نرم افزار میک مک تحلیل شد.

یافته‌ها

در پژوهش حاضر دو ویژگی جمعیت شناختی ۳۸۴ نفر از افراد جامعه مورد بررسی قرار گرفت. در بخش اول با توجه به رده بندی سنی افراد ۱۰۵ نفر (۲۷/۳ درصد) از افراد نمونه در بازه سنی بین ۲۵ تا ۳۰ سال و ۲۷۹ نفر (۷۲/۷ درصد) در بازه سنی بیشتر از ۳۰ سال قرار دارند. در بخش دوم به بررسی وضعیت مالی افراد پرداخت می‌شود. ۱۱۸ نفر (۳۰/۷ درصد) از افراد نمونه در وضعیت مالی ضعیف، ۱۳۲ نفر (۳۴/۴ درصد) در وضعیت متوسط و ۱۳۴ نفر (۳۴/۹ درصد) در وضعیت خوبی قرار دارند این مشخصات در جدول (۱) ارائه شده است.

انحراف معیار مؤلفه‌ها نیز بیانگر متوسط انحراف داده‌ها از میانگین است. بدیهی است که هرچه میزان انحراف معیار کمتر باشد وضعیت بهتر است.

جدول ۱. توصیف جمعیت شناختی

متغیر	رده	فراوانی	درصد
سن	بین ۲۵ تا ۳۰ سال	۱۰۵	۲۷/۳
	بیشتر از ۳۰ سال	۲۷۹	۷۲/۷
	مجموع	۳۸۴	۱۰۰
درآمد ماهانه	پایین تر از متوسط	۱۱۸	۳۰/۷
	متوسط	۱۳۲	۳۴/۴
	خوب	۱۳۴	۳۴/۹
	مجموع	۳۸۴	۱۰۰

همچنین جدول (۲) آماره‌های توصیفی مؤلفه‌های پژوهش را نشان می‌دهد. بالاترین میانگین برای توسعه مکان‌های ورزشی مختص بانوان و سالمندان بود.

جدول ۲. توصیف آماری متغیرهای تحقیق

مؤلفه	میانگین	انحراف معیار	کمترین مقدار	بیشترین مقدار
توسعه‌ی کمی و کیفی فضاهای ورزش همگانی	۳/۷۸	۰/۶۹	۱/۲۵	۵
توجه به نحوه استقرار تجهیزات و وسایل ورزشی	۳/۸۹	۰/۶۶	۱/۶۷	۵
توسعه مکان‌های ورزشی مختص بانوان و سالمندان	۴/۱۲	۰/۵۴	۱/۷۵	۵
تجهیز امکانات ورزشی پارک‌ها به دستگاه‌های به روز	۴/۰۲	۰/۴۴	۲/۵	۵
توسعه سایر امکانات جانبی و رفاهی پارک	۳/۸۲	۰/۶۵	۱/۶۷	۵
تبلیغات محیطی و انگیزشی	۳/۷۹	۰/۶۹	۱/۳۳	۵
توجه به ایمنی و امنیت فضاهای ورزشی	۳/۲۵	۰/۴۹	۲	۵
توجه به تفاوت سنی در تجهیز و توسعه فضاهای ورزشی	۳/۴۲	۰/۸۴	۱	۵
برگزاری برنامه‌های ورزشی مشترک با سایر دستگاه‌های اجرایی	۳/۱۲	۰/۷۶	۱	۵

شاخص‌های چولگی و کشیدگی استفاده می‌شود. شاخص‌های چولگی و کشیدگی در جدول (۳) گنجانده شده است.

در بخش اول وضعیت نرمال بودن داده‌ها بررسی می‌شود. با توجه به اینکه حجم نمونه پژوهش بالاست بنابراین برای بررسی وضعیت نرمال بودن داده از

جدول ۳. بررسی وضعیت نرمال بودن داده‌ها

مؤلفه	چولگی	کشیدگی
توسعه‌ی کمی و کیفی فضاهای ورزش همگانی (S1)	-۰/۵۵۸	-۰/۰۸۳
توجه به نحوه استقرار تجهیزات و وسایل ورزشی (S2)	-۰/۳۱۹	-۰/۰۵۸
توسعه مکان‌های ورزشی مختص بانوان و سالمندان (S3)	-۰/۴۹۲	-۰/۱۸۰
تجهیز امکانات ورزشی پارک‌ها به دستگاه‌های به روز (S4)	-۰/۷۴۳	۰/۳۹۸
توسعه سایر امکانات جانبی و رفاهی پارک (S5)	-۰/۳۷۲	-۰/۱۶۸
تبلیغات محیطی و انگیزشی (S6)	۰/۵۸۲	-۰/۰۲۳
توجه به ایمنی و امنیت فضاهای ورزشی (S7)	-۰/۶۶۶	۰/۴۴۴
توجه به تفاوت سنی در تجهیز و توسعه فضاهای ورزشی (S8)	-۰/۶۳۱	۰/۴۹۹
برگزاری برنامه‌های ورزشی مشترک با سایر دستگاه‌های اجرایی (S9)	۰/۴۰۶	-۰/۲۹۷

در ادامه برای دستیابی به ماتریس در دسترس پذیری اولیه باید نمادهای یاد شده در جدول ۵ به صفر و یک تبدیل شوند. بدین منظور چنانچه i, j در ماتریس SSIM به صورت V باشد، بنابراین در ماتریس دستیابی (i, j) تبدیل به یک است و (j, i) تبدیل به صفر می شود. چنانچه (i, j) در ماتریس SSIM به صورت A باشد در ماتریس دستیابی (i, j) تبدیل به صفر می شود و (j, i) تبدیل به یک می شود. چنانچه (j, i) به صورت X وارد شود بنابراین (j, i) در ماتریس دستیابی به یک و i, j نیز تبدیل به یک می شود. چنانچه (i, j) به صورت O وارد شود، بنابراین i, j و j, i صفر می شود. پس از تهیه ماتریس دسترس پذیری اولیه، بایستی سازگاری درونی آن برقرار شود؛ به عنوان نمونه اگر هدف ۱ منجر به تغییر هدف ۲ شود و هدف ۲ منجر به تغییر هدف ۳ شود، باید هدف ۱ منجر به تغییر هدف ۳ نیز بشود. در اینجا موارد سازگار شده به صورت (*۱) مشخص شده است (جدول ۳).

پس از شناسایی عوامل کلیدی مشارکت ورزشی مردم در فضاهای ورزشی-تفریحی تهران، جهت ترسیم مدل ساختاری - تفسیری مراحل به شرح زیر انجام شد: ابتدا جهت تشکیل ماتریس تعامل ساختاری یک ماتریس دوازده در دوازده شامل شاخص ها تشکیل و در اختیار اعضای شورای راهبری قرار داده شد. اعضا بر اساس اصول زیر ماتریس ها را تکمیل نمودند. به ازای هر « j و i » ارتباط میان این دو متغیر در چهارچوب بررسی زیر است.

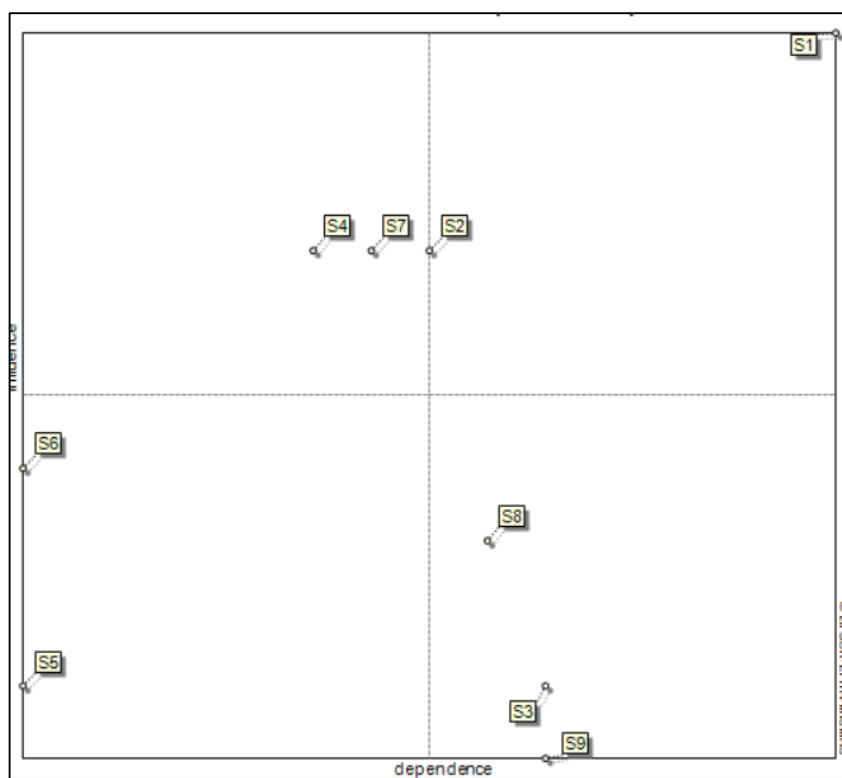
- V : هدف سطر i برای رسیدن به هدف ستون j کمک می کند.
- A : هدف ستون j برای رسیدن به هدف سطر i کمک می کند.
- X : اهداف ستون j و سطر i برای رسیدن به همدیگر کمک خواهند کرد.
- O : اهداف ستون j و سطر i بدون ارتباط هستند.

جدول ۳: ماتریس خودتعاملی اهداف استراتژیک (SSIM)

عوامل مؤثر بر مشارکت ورزشی مردم در فضاهای ورزشی-تفریحی	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	قدرت نفوذ
۱ توسعه کمی و کیفی فضاهای ورزش همگانی (S1)	۰	۱	۱	۱	۰	۰	۰	۱	۱	۵
۲ توجه به نحوه استقرار تجهیزات و وسایل ورزشی (S2)	۱	۰	۰	۰	۱	۰	۰	۱	۰	۴
۳ توسعه مکان های ورزشی مختص بانوان و سالمندان (S3)	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱
۴ تجهیز امکانات ورزشی پارک ها به دستگاه های به روز (S4)	۱	۰	۱	۰	۰	۰	۰	۱	۰	۴
۵ توسعه سایر امکانات جانبی و رفاهی پارک (S5)	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱	۱
۶ تبلیغات محیطی و انگیزشی (S6)	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۲
۷ توجه به ایمنی و امنیت فضاهای ورزشی (S7)	۱	۱	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۴
۸ توجه به تفاوت سنی در تجهیز و توسعه فضاهای ورزشی (S8)	۰	۱	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۲
۹ برگزاری برنامه های ورزشی مشترک با سایر دستگاه های اجرایی (S9)	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱
میزان وابستگی	۶	۳	۴	۲	۰	۰	۲	۴	۳	

آن ۶ است یعنی ۶ عامل بر توسعه کمی و کیفی فضاهای ورزش همگانی تأثیر می‌گذارند. این اعداد در طبقه‌بندی اهداف استفاده می‌شوند اما قبل از آن باید تحلیل میک مک انجام شود (شکل ۲).

در جدول ۶ قدرت نفوذ و میزان وابستگی هر یک از اهداف محاسبه شده است. به‌عنوان نمونه، قدرت نفوذ «توسعه کمی و کیفی فضاهای ورزش همگانی» ۵ است؛ به این معنا که بر ۵ عامل تأثیر می‌گذارد و میزان وابستگی

شکل ۱. نتیجه تحلیل میک مک

(S8) و برگزاری برنامه‌های ورزشی مشترک با سایر دستگاه‌های اجرایی (S9) در منطقه مستقل قرار دارند.

شکل ۲ نتیجه میزان وابستگی و قدرت نفوذ را برای هر یک از راهبردها (اهداف) نشان می‌دهد. توسعه کمی و کیفی فضاهای ورزش همگانی (S1) و توجه به نحوه استقرار تجهیزات و وسایل ورزشی (S2) در منطقه پیوندی، تبلیغات محیطی و انگیزشی (S6) و توسعه سایر امکانات جانبی و رفاهی پارک (S5) در منطقه مستقل، تجهیز امکانات ورزشی پارک‌ها به دستگاه‌های به روز (S4) و توجه به ایمنی و امنیت فضاهای ورزشی (S7) در منطقه نفوذی و توسعه مکان‌های ورزشی مختص بانوان و سالمندان (S3)، توجه به تفاوت سنی در تجهیز و توسعه فضاهای ورزشی

چگونگی این امکانات، کیفیت تجهیزات و نوع آنها از عوامل اثرگذار بر میزان مشارکت آنهاست، به نوعی وضعیت جمعیت شناختی می‌تواند ارتباط نزدیکی با نحوه و میزان استفاده از این امکانات داشته باشد. علائق، توان جسمانی و روانی افراد در سنین مختلف متفاوت است؛ اتخاذ روش‌هایی متعادل و مناسب در جهت نظم‌دهی به امکانات ورزشی در این فضاها به نظر ضروری می‌رسد تا افراد شور و اشتیاق بالاتری در مشارکت در ورزش از خود نشان دهند، در این صورت حتی شهروندان می‌توانند با افراد ردیف سنی خود ارتباط اجتماعی برقرار کنند و این امر می‌تواند در ارتقای سلامت روانی افراد اثرگذار باشد. ایمنی دستگاه‌ها و مسیرهای پیاده روی، توجه به رنگ‌بندی‌ها، رفع صداها، مزاحم و ایجاد فضایی همراه با آرامش، نظافت و تمیزی دستگاه‌ها و امکانات و مسیرهای تندرستی، همگی موضوعاتی هستند که با توجه به آنها می‌توان کیفیت و میزان مشارکت ورزشی مردم را در فضاهای ورزشی-تفریحی افزایش داد.

از مؤلفه‌های اثرگذار مهم دیگر بر میزان مشارکت ورزشی مردم در دریاچه چیتگر محیط و مکان‌های ورزشی مختص بانوان شناسایی شد. برخی از پژوهش‌ها نظیر شریعتی و غریبی، (۱۳۹۸) در این زمینه بیان کرده‌اند که ایجاد پارک‌های بانوان به عنوان راه حلی برای مقابله با مشکلات در پارک‌های عمومی است که زنان با آنها روبه رو هستند (۲۲). پارک‌های بانوان به جهت اختصاصی بودن برای بانوان و تامین نیازهای روانی-فیزیکی آنها دارای اهمیت بیشتری است، چراکه فرصت‌های بیشتری را برای ورزش، استراحت و سلامت بدنی و ذهنی و رفع مشکلات اجتماعی و جلوگیری از محرومیت اجتماعی، به وسیله‌ی دسترسی تمام زنان به امکانات و تسهیلات به وجود می‌آورند. در فضاهای مختص بانوان زنان قادر به سهیم بودن

مشارکت ورزشی مردم در این زمینه می‌توان کیفیت مکان-های ورزشی در ایت فضاها، تجهیزات ورزشی آن و کیفیت تجهیزات را بازنگری کرد و با برنامه ریزی و ایجاد شرایط مطلوب در این زمینه نظر شهروندان را به این امر جلب نمود. این بازنگری‌ها و برنامه‌ریزی‌ها می‌تواند شامل: افزایش کیفیت دستگاه‌ها و امکانات ورزشی، آموزش نحوه استفاده از دستگاه‌ها، بالا بردن امنیت و سادگی استفاده از امکانات، رنگ‌بندی مناسب، جدا کردن فضاهای ورزشی از تفریحی برای امنیت و تمرکز بالای شهروندان در ورزش باشد. این نکات می‌تواند با برنامه‌های خیلی گسترده‌تر و جزئی‌تر مورد بررسی قرار گیرد (۱۶، ۱۷، ۱۸، ۱۹، ۲۰). مطالعه مروری لیمستراند^۱ (۲۰۰۸) با بررسی ۲۳۹ نمونه در ۴۳ مقاله گزارش کرده است که آشکارترین نتایج مقالات نشان دهنده‌ی تعامل بین ویژگی‌های کاربر و دسترسی‌های آن به مراکز ورزشی-تفریحی است (۱۶). این بدین معنی است که به عنوان مثال نیازهایی که برای یک سالمند جهت ورزش کردن در این فضاها لازم است با نیازمندی‌های یک جوان بیست ساله متفاوت است و این نیازمندی‌ها اهمیت توجه به امکانات ورزشی این فضاها را بیشتر جلوه می‌دهد که می‌توان این امکانات را برای هر ردیف سنی مجزا نمود تا بیشترین نتایج و سودمندی را برای شهروندان داشته باشد. لیمستراند و ناسی (۲۰۰۸) در یک پژوهش دیگر با بررسی ۶۶۲ جوان گزارش کردند که از میان این جمعیت پسران بیشتر از دختران فعال بودند و همچنین میزان دسترسی این افراد به امکانات فضاهای ورزشی از اهمیت بالاتری نسبت به دیگر مؤلفه‌ها برخوردار بود (۲۱). با توجه به نتایج پژوهش‌ها و یافته‌های تحقیق حاضر می‌توان استدلال کرد که وجود امکانات ورزشی در فضاهای ورزشی-تفریحی (در این مطالعه دریاچه چیتگر تهران) مردم را به سوی مشارکت در ورزش سوق می‌دهد اما

گرفته شود و امکانات با توجه به این چشم‌انداز توسعه پیدا کنند و به چیدمانشان توجه شود می‌تواند بر افزایش مشارکت ورزشی مردم اثر مثبتی بگذارد، چراکه یک جوان بیست ساله علایق ورزشی‌اش ممکن است با یک میانسال چهل ساله متفاوت باشد و به همین دلیل در نظر گرفتن رشته های ورزشی و امکانات مرتبط با هر کدام به عنوان نمونه ورزش شطرنج که یک بازی فکری است و ورزش والیبال که مناسب افراد فعال تر است می‌تواند در ارتقاء این فضا و مشارکت مردم در ورزش را افزایش دهد و علاقه آنها را برانگیزاند. این امر در دریاچه چیتگر که نمونه این پژوهش است تا حدودی رعایت شده است.

از مؤلفه‌های دیگر اثرگذار بر مشارکت ورزشی مردم در دریاچه چیتگر تهران، تبلیغات شفاهی، اطلاع رسانی به عموم و عوامل امنیتی شناسایی شدند. امنیت در پارک‌ها عامل مهمی است که رفتارهای اجتنابی کاربران پارک را برای تسهیل استفاده از پارک یا اجتناب از آن نشان می‌دهد. همانطور که آشکار است، فضاهای تفریحی-ورزشی برای رفاه و سلامتی روانی و جسمی شهروندان خوب هستند. با این حال، زمانی که مسائل ایمنی در طراحی پارک‌ها نادیده گرفته شوند ممکن است بسیاری از شهروندان بالقوه را از استفاده از این فضا و لذت بردن از آن منصرف کند. برخی از تحقیقات که این مستندات را تایید می‌کنند شامل: (بدیمو و موون،^۴ ۲۰۰۵؛ مارکوس و فرانسس،^۵ ۱۹۹۸؛ شرودر و اندرسون،^۶ ۱۹۸۴) می‌باشند که بیان کرده‌اند گاهی اوقات عدم ایمنی در پارک‌ها باعث می‌شود که شهروندان از استفاده از پارک‌ها خودداری کنند و فعالیت های بدنی خود را به تنهایی انجام بدهند و برای انجام ورزش به این فضا ملحق نشوند و همچنین این مطالعات گزارش کرده‌اند که شهروندان تمایلی به استفاده از پارک‌هایی با

تجارت خود با هم هستند و همچنین بر احساس انزوا خود در جامعه غلبه می‌کنند. این امر در دریاچه چیتگر در نظر گرفته نشده است، به همین دلیل می‌توان در جهت پیشبرد این اهداف گام نهاد و با اعمال برنامه ریزی های متناسب اقدام به عمل نمود. تا با این راه زنان هم در فضای تفریحی-ورزشی نشاط آور و هم با آرامش خاطر فعالیت بدنی داشته باشند و این همانند کاشتن بذری در جهت اهداف مثبت سرزمین است.

توسعه امکانات ورزشی پارک، توسعه امکانات جانبی و رفاهی پارک نیز از جمله مؤلفه‌های اثرگذار بر مشارکت ورزشی مردم در دریاچه چیتگر شناسایی شدند. پژوهش‌های وان و همکاران^۱ (۲۰۱۵)، کاجزینسکی و همکاران^۲ (۲۰۰۷)، مک کورماک و همکاران^۳ (۲۰۱۰)، نتایج تحقیق حاضر را در زمینه ارتباط امکانات ورزشی و جانبی پارک و مشارکت در فعالیت بدنی تایید می‌کنند (۱۹، ۲۰، ۲۳). در این زمینه می‌توان بیان کرد اگرچه وجود پارک‌ها ممکن است، مکانی ایده‌آل برای انجام هرگونه فعالیت بدنی در نواحی شهری به خصوص کلان شهرها باشد، ولی وجود پارک به تنهایی کافی نیست، بلکه ویژگی هایی از پارک که بتواند افراد مختلف را به خود جذب کند، از اهمیت بیشتری برخوردارند. در همین چارچوب، ادوارد بین امکانات ورزشی پارک‌ها (مسیرهای پیاده‌روی و اسکیت) و امکانات رفاهی (سرویس‌های بهداشتی، روشنایی محیط، وجود نیمکت و فضای سبز) با فعالیت بدنی نوجوانان در پارک، رابطه مثبت و معناداری را اعلام کرد (۲۴). می‌توان اینگونه بیان کرد که توسعه امکانات ورزشی از عناصر مهمی است که ممکن است مشارکت در فعالیت بدنی را افزایش دهد (۲۵). به عنوان مثال، زمانی که امکانات ورزشی در پارک‌ها برای رشته های متفاوت و گوناگون در نظر

4. Bedimo-Rung & Mowen
5. Marcus & Francis
6. Schroeder & Anderson

1. Van Dyck
2. Kaczynski
3. McCormack

۲۲ تهران گاهی موجب فاصله زیاد از محل شهروندان مرکز شهر شده و بعضاً دسترسی سخت به آنها می‌شود، استدلال می‌شود تنها راه موجود برای گرایش هرچه بیشتر شهروندان به فضاهای تفریحی-ورزشی جهت مشارکت ورزشی در آن، رسیدگی بیشتر به فضاهای ورزشی پارک‌ها و به‌روز کردن تجهیزات و امکانات، مطابق با سن و سلیقه مراجع‌کنندگان است. به‌دلیل اینکه در برخی از مناطق تهران، موقعیت فیزیکی و عدم رسیدگی مداوم به فضاهای ورزشی-تفریحی، موجب کاهش استفاده از آنها می‌شود، می‌توان از طریق برگزاری مسابقات ورزشی در رده‌های سنی مختلف در سطح هر محله و جذاب کردن امکانات ورزشی پارک‌ها در راستای بسترسازی و افزایش سطح خودکارآمدی افراد، فراهم کردن زمینه‌های ورزشی برای استفاده خانوادگی از آنها مانند جشنواره‌های پیاده‌روی به‌منظور افزایش الگوگیری و حمایت اجتماعی خانواده و همچنین اطلاع-رسانی در مورد فواید فعالیت جسمانی از طریق رسانه‌های ارتباط جمعی و تبلیغات شهری جهت بالا بردن سطح آگاهی و هنجار اجتماعی افراد مختلف، خانواده و نزدیکان آنان، می‌توان شرایط استفاده از پارک و فعالیت بدنی شهروندان را فراهم آورد. همچنین با برقراری ایمنی و امنیت در فضاهای تفریحی-ورزشی و اتخاذ قوانینی ویژه همانند ساعت ورود و خروج به پارک و مامورین بررسی فضاهای مختلف پارک، محلی امن را برای خانواده‌ها، ورزشکاران و شهروندان برقرار نمود، در این زمینه اتخاذ فضایی اختصاصی برای ورزش بانوان خالی از لطف نمی‌باشد و می‌تواند تعداد شهروندان را برای استفاده از این فضا بیشتر نموده و بستر شور و اشتیاق را برای شهروندان محترم فراهم آورد. این پژوهش نیز دارای محدودیت‌هایی بود، یکی از مهم‌ترین محدودیت‌های تحقیق، پخش پرسشنامه در بین شهروندان معدود و در تعداد روزهای کمتر بود و به همین دلیل می‌توان پیش بینی کرد اگر تعداد حجم نمونه بیشتر

ایمنی پایین تر ندارند بخصوص پارک‌هایی که در آنها جرم و جنایت مشاهده شود (۲۶، ۲۷، ۲۸).

در بخش دوم پژوهش نیز مؤلفه‌های نهادینه‌سازی، آموزش و پرورش، تامین منابع مالی، انگیزش عمومی و عوامل روحی-روانی بر مشارکت ورزشی مردم تاثیر معنی داری نداشتند. یکی از دلایل عدم معنی‌داری این مؤلفه‌ها می‌تواند این باشد که فضای تفریحی-ورزشی دریاچه چیتگر تهران، یک فضای عمومی است که هم جنبه‌ی گردشگری برای افراد غیربومی است و همچنین یک فضای تفریحی برای افراد بومی و نیز یک فضای ورزشی برای افرادی که صرفاً هدفشان از استفاده از این محیط ورزش است. ورود به این فضا کاملاً رایگان است و روزانه ده‌ها نفر بومی و غیربومی وارد این منطقه می‌شوند، ازین رو این فضا بیشتر از اینکه جنبه‌ی رقابتی ورزشی داشته باشد، جنبه تفریحی دارد و این موضوع می‌تواند خودبخود مردم را به این فضا سوق دهد اما این موضوعات دلیل محکم و کافی برای عدم نهادینه‌سازی و دیگر مؤلفه‌ها ناست، چراکه این تحقیق صرفاً در بازه‌ی زمانی چند روزه و تنها روی ۳۸۴ نفر از شهروندان انجام گرفت که کم یا زیاد شدن پاسخگویان می‌تواند بر نتایج تاثیر بگذارد.

با توجه به یافته‌های تحقیق حاضر، چنین استنباط می‌شود که با وجود تاثیر مستقیم وجود امکانات ورزشی در فضاهای تفریحی و گردشگری (پارک‌ها) مهمترین عناصر کلیدی در توسعه گرایش شهروندان مناطق مختلف به انجام فعالیت بدنی، در وهله اول، ساختار و ویژگی پارک‌ها یعنی امکانات و توسعه و کیفیت تجهیزات در رشته‌ها و سنین مختلف، به معنی تجهیز کردن و افزایش امکانات ورزشی و رفاهی پارک‌ها که با استفاده از این امر می‌توان تأثیرات منفی و ناشی از مشکلات محل زندگی افراد را که موانعی در استفاده از پارک‌ها به‌شمار می‌روند، تا حدود زیادی مرتفع کرد. البته با قرار داشتن دریاچه چیتگر، در منطقه

برنامه‌ریزی شهری، تحقیق حاضر پیشنهاد می‌کند، برای گرایش هرچه بیشتر شهروندان به فضاهای تفریحی-ورزشی و افزایش مشارکت ورزشی آنها، به شاخص‌هایی مانند نوع دسترسی از طریق ساخت مسیرهای پیاده‌روی منتهی به پارک و افزودن سیستم‌های حمل‌ونقل عمومی در کنار افزایش زیرساخت‌های ورزشی توجه بیشتری شود.

در نظر گرفته شود یا در روزهای متفاوتی به این منطقه مراجعه سود ممکن است بر سطح معنی‌داری هریک مؤلفه-ها اثرگذار باشد بنابراین از این دیدگاه پیشنهاد می‌شود محققان در پژوهش‌های آتی خویش این موضوع را در نظر داشته و در دیگر فضاهای تفریحی-گردشگری تهران این بررسی را انجام دهند. همچنین بررسی تک تک این مؤلفه‌ها به صورت اختصاصی نتایج خیلی مؤثرتری در جهت نیل به اهداف این تحقیق می‌تواند دربرداشته باشد. در زمینه

References

1. Bahlakeh T. vestigating the factors related to the satisfaction of indoor workers in Tehran city - Master's thesis of Tehran University. 2004
2. Eesayi Khosh S. Views comparing of experts and users about the facilities in the park. InJournal of Research in Sports Science Sports Management (Special Issue) Booklet of facilities, equipment and spaces in the National Congress of sports recreations, martyr Beheshti University, Tehran, P 2011 (Vol. 36).
3. Zehtab Asghari H. Layout of the bodybuilding equipments in the parks for young women, middle-aged and elderly. InBooklet of facilities, equipment and spaces in the National Congress of sports recreations 2011 (p. 42). (In Persian)
4. Lam, E. T. (2016). Sport culture of Hong Kong: recent development and prospects. Journal of Arts and Humanities, 5(4), 39-61.
5. Farley TA, Cohen DA. Prescription for a healthy nation: a new approach to improving our lives by fixing our everyday world. Beacon Press; 2005.
6. Mowen A, Orsega-Smith E, Payne L, Ainsworth B, Godbey G. The role of park proximity and social support in shaping park visitation, physical activity, and perceived health among older adults. Journal of Physical Activity and Health. 2007 Apr 1;4(2):167-79.
7. Brown LD. People-centered development and participatory research. Harvard Educational Review. 1985 Apr 1;55(1):69-76.
8. Ghafouri F. Sport and Recreation study of the ideal society and a model for future planning, project of PEO Islamic Republic of Iran. (In Persian)
9. Bedimo-Rung AL, Mowen AJ, Cohen DA. The significance of parks to physical activity and public health: a conceptual model. American journal of preventive medicine. 2005 Feb 1;28(2):159-68.
10. Bedimo-Rung AL, Mowen AJ, Cohen DA. The significance of parks to physical activity and public health: a conceptual model. American journal of preventive medicine. 2005 Feb 1;28(2):159-68.
11. American Planning Association. Planning and urban design standards. John Wiley & Sons; 2006 Feb 3.

12. Edwards N, Hooper P, Knuiaman M, Foster S, Giles-Corti B. Associations between park features and adolescent park use for physical activity. *International Journal of Behavioral Nutrition and Physical Activity*. 2015;12(1):21-30.
13. Goharrostami. H.R, Azimzadeh. S.M. Designing A Model for Participants' Satisfaction of Health Stations in Tehran Parks. *Management and Sport Development A bioannual journal*, 2016, 7 (2): 42-57
14. Veitch J., Salmon J, Abbott., Ga, Timperio., A., Sahlqvist., Sh. Understanding the impact of the installation of outdoor fitness equipment and a multi-sports court on park visitation and park-based physical activity: A natural experiment, *Health & Place*, September 2021, 71 (8): 102662.
15. Mohammadi, S, Sultan H, Mohammad G, Mojtabi, construction, validity and reliability of the questionnaire of factors affecting the tendency of people to exercise in parks, *strategic studies in sports and youth*, volume 22, number 59, June 1402, pages 512-493. (In Persian)
16. Limstrand T. Environmental characteristics relevant to young people's use of sports facilities: a review. *Scandinavian journal of medicine & science in sports*. 2008 Jun;18(3):275-87.
17. Zhang Z, Wang M, Xu Z, Ye Y, Chen S, Pan Y, Chen J. The influence of Community Sports Parks on residents' subjective well-being: A case study of Zhuhai City, China. *Habitat International*. 2021 Nov 1;117:102439.
18. Kazemi, Mehroosh. An analytical approach to the category of gender and its effect on the quality of space (case study: Fajr Park, Tabriz). *City identity*. 2009 Jul 1;3(4):47-58. (In Persian)
19. Van Dyck D, De Bourdeaudhuij I, Deliens T, Deforche B. Can changes in psychosocial factors and residency explain the decrease in physical activity during the transition from high school to college or university?. *International journal of behavioral medicine*. 2015;22(2):178-186
20. Kaczynski AT, Henderson KA. Environmental correlates of physical activity: a review of evidence about parks and recreation. *Leisure Sciences*. 2007;29(4):315-354.
21. Limstrand., T., Nancy R, Young People's Use of Sports Facilities: A Norwegian Study on Physical Activity, July 2008 *Scandinavian Journal of Public Health* 36(5):452-9.
22. Shariati, I., Gharibi, M., a review on the need to build a women's park in Iran, the third national conference on innovation and research in humanities, 1398, management and Islamic education, Tehran. (In Persian)
23. McCormack GR, Rock M, Toohy AM, Hignell D. Characteristics of urban parks associated with park use and physical activity: a review of qualitative research. *Health & place*. 2010;16(4):712-726
24. Edwards N, Hooper P, Knuiaman M, Foster S, Giles-Corti B. Associations between park features and adolescent park use for physical activity. *International Journal of Behavioral Nutrition and Physical Activity*. 2015;12(1):21-30.

25. Grow H, Saelens B, Kerr J, Durant N, Norman G, Sallis J. Where are youth active? Roles of proximity, active transport, and built environment. *Medicine+ Science in Sports+ Exercise*. 2008 Dec 1;40(12):2071.
26. Bedimo-Rung AL, Mowen AJ, Cohen DA. The significance of parks to physical activity and public health: a conceptual model. *American journal of preventive medicine*. 2005 Feb 1;28(2):159-68.
27. Marcus CC, Francis C, editors. *People places: design guidelines for urban open space*. John Wiley & Sons; 1997 Sep 3.
28. Schroeder H.W., Anderson, L.M. (1984) Perception of Personal Safety in Urban Recreation Sites, *Journal of Leisure Research* (16) 178- 94.

Interpretive Structural Model of Factors Affecting People's Sports Participation in Sports-Entertainment Spaces of Tehran: a Case Study of Chitgar Lake

Hassan Iszadeh^{*1}- Akbar Faridfathi² - Farnaz Farhamand³- Maryam Faridfathi⁴

1 .PhD in Sports Management, Faculty of Physical Education and Sports Sciences, Ayatollah Amoly Branch, Islamic Azad University, Amoly, Iran2 . Assistant Professor of Sports Management Department, Karaj Branch, Islamic Azad University, Karaj, Iran 3 .PhD in sports management4 .Assistant Professor of Sports Management, Department of Sports Sciences, Faculty of Humanities, Maragheh University, Maragheh.

(Received:2024/02/20;Accepted:2024/04/06)

Abstract

Considering the importance of physical activity and sports and the effective factors in the tendency of citizens towards sports, it seems necessary to adopt spaces in the city for people's sports participation. The purpose of this research was to compile an interpretive structural model of the factors affecting people's sports participation in Tehran's recreation-sports spaces with a case study of Chitgar Lake. This is a collection of descriptive and analytical studies that were applied in terms of purpose and in terms of data collection in the field. The statistical population of the research in the quantitative part was all citizens of Tehran over 15 years of age, and among these people, the sample size was selected based on Morgan's table (n=384) by simple random sampling. In order to analyze the factors affecting people's sports participation, the questionnaire of factors affecting the tendency of people to exercise in parks (Mohammadi et al., 1402) was used. Also, 16 citizen sports experts completed the interpretive structured questionnaire. The research data were analyzed using interpretive structural modeling and Micmac software. The results showed that the quantitative and qualitative development of public sports spaces and attention to the deployment of sports equipment and devices in the linked area, environmental and motivational advertising and the development of other ancillary and welfare facilities of the park in the independent area, equipping the sports facilities of the parks with up-to-date devices and attention The safety and security of sports spaces in the infiltrated area and the development of sports places for women and the elderly, paying attention to the age difference in equipping and developing sports spaces and holding joint sports programs with other executive bodies in the independent region. According to the findings of the research, it is suggested that in order to increase people's sports participation in sports-recreational spaces, special attention should be paid to the improvement of the sports infrastructure of these spaces, their security and the development of their facilities.

Keywords

Chitgar Lake, Sports participation, sports-entertainment space.

* Corresponding Author: Email: hasan.iszadeh110@gmail.com